

CUM PRODUCEA SECURITATEA VALUTĂ PENTRU CEAUȘESCU

În urmă cu câțiva ani, ziarul nostru publica un articol despre metodele de lucru ale Securității în domeniul economic. Autorul, Liviu Turcu, a lucrat în structurile de informații externe ale Securității având o funcție echivalentă cu gradul de general maior în '89. Atunci a hotărât să se refugieze în Occident. A fost condamnat la moarte de regimul Ceaușescu. Acum, Liviu Turcu (sociolog, doctor în filozofie) este recunoscut ca un analist al realităților din Europa de Est.

Presiunea total neprofesională impusă ofițerilor și membrilor rețelei informative din sistemul economiei românești de a obține cât mai multe și mai mari comisioane confidentiale a condus în cele din urmă la sabotarea însăși a activității sectorului comerțului exterior. Comercianții străini au înțeles repede „regulile jocului” – și anume că trebuiau de fiecare dată să ofere un comision confidential cu ocazia încheierii fiecărui contract – și atunci când se așezau la masa negocierilor ei aveau deja calculate preturile până la nivelul la care erau dispuși să finalizeze contractul, incluzând în realitate apriori și comisionul confidential solicitat.

Metode de lucru

În aceste regretabile situații se deturau de fapt din economia românească prin intermediul operațiilor speciale coordonate la nivelul cel mai înalt importante surse în valută forte care luau drumul conturilor speciale aflate atât pe teritoriul României, cât și în afara acesteia.

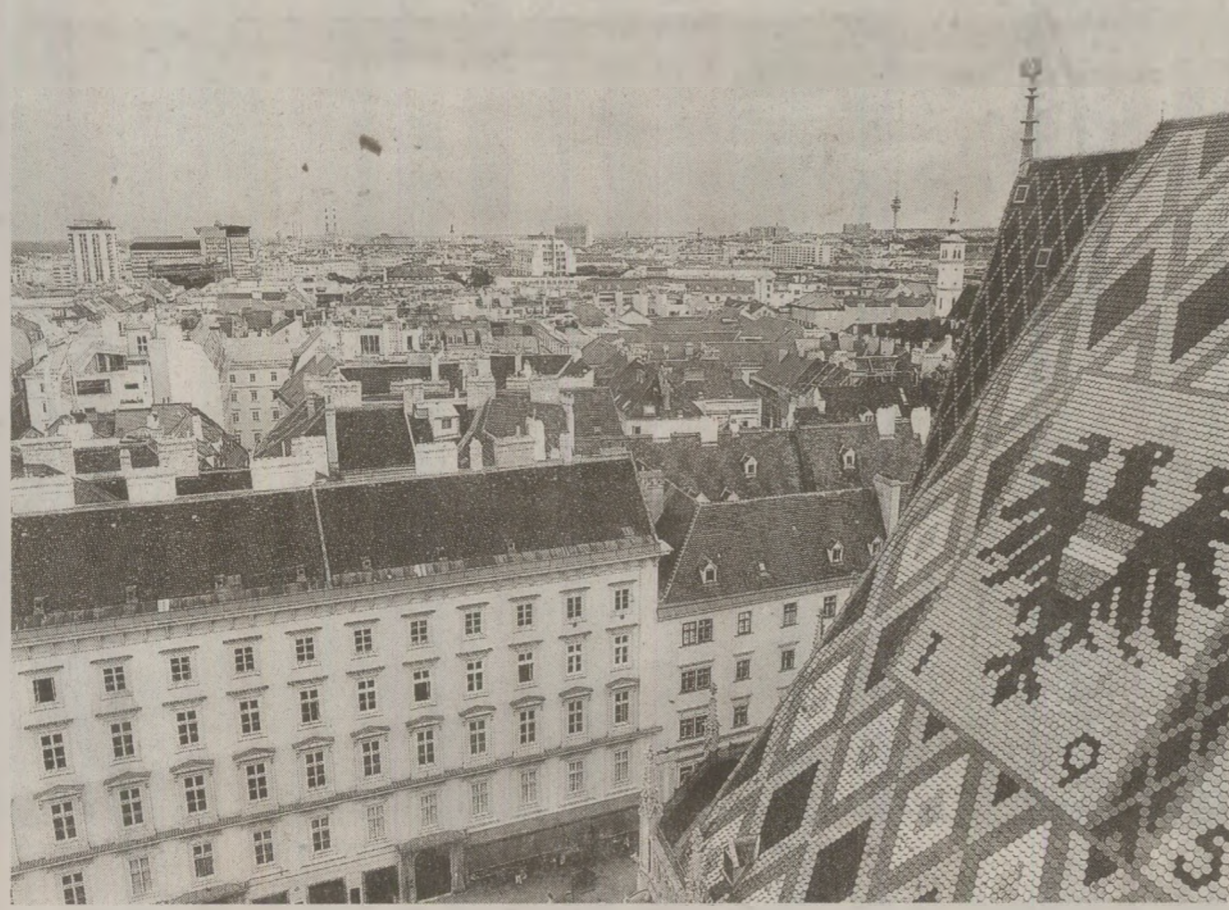
Obținerea de comisioane confidentiale rezultate din tranzacții comerciale cu mărfuri neromânești pe piața internațională. În aceste operațiuni au fost folosite drept acoperire întreprinderi precum ICE TERRA, ICE DELTA, ICE DUNĂREA, ICE CARPAȚI, ICE ROMTEHNICA, „TRAWA” și altele.

Obținerea de comisioane confidentiale, ca urmare a operațiilor valutare speciale desfășurate direct pe piața internațională, prin replasarea de mărfuri de origine străină ca mărfuri românești pe piețe în care deținătorii reali ai mărfii erau contingențați. Câteva exemple: făina de grâu și cereale din Balcani spre Piața Comună, cafea din America Latină spre Asia și Europa Occidentală, confecții și produse ale industriei textile din Asia către Europa Occidentală ș.a.m.d.

Obținerea de comisioane confidentiale pentru permiterea tranzitarii de mărfuri străine și „indigenizarea” acestora.

Obținerea de comisioane confidentiale de la partenerii comerciali din țările în curs de dezvoltare (India, Egipt, Iran, Irak, Siria, Grecia, Turcia etc.) a căror legislație financiară limita comerțanților autohtoni scoaterea de sume în valută forte în exterior sau interzicea deținerea de conturi bancare în străinătate; partea română obținea comisioanele confidentiale prin crearea de depozite și conturi secrete, fie la BRCE sau la alte bănci occidentale sub acoperire românească.

Lansarea, cu ajutorul câtorva specialiști ai BRCE, ca și a unor surse de influență străine de încredere din domeniul financiar-bancar a unor operațiuni speculative pe piața valutară și a piețelor de acțiuni. Numărul acestor tip de acțiuni a fost ca pondere destul de redus, avându-se în vedere „caracterul conservator” al naturii umane a lui Nicolae Ceaușescu, ca și frica celor implicați de a suporta consecințele în caz de eșec.

Și capitala austriacă Viena a figurat pe harta afacerilor necurate cu valută ale Securității FOTO: iStock

Obținerea de sume în valută ca urmare a activităților desfășurate de „firme-fantomă”, cum sunt denumite în limbajul muncii de informații. Aceste firme sunt create de serviciile de informații de pretutindeni în diferite țări prin intermediul unor autohtoni total subordonați sau a „legalilor” autohtonizați. În mod legal, ele sunt înregistrate ca fiind firme autohtone, în realitate controlul deținându-l serviciul de informații care le-a finanțat.

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

Obținerea de sume în valută forte prin „plasarea” sau „vânzarea” pe piața liberă, de obicei la Viena, a unor importante depozite de monede neconvertibile, indeosebi ruble, provenite din tranzacțiile cu firmele comerciale

Obținerea de sume în valută forte prin „plasarea” sau „vânzarea” pe piața liberă, de obicei la Viena, a unor importante depozite de monede neconvertibile, indeosebi ruble, provenite din tranzacțiile cu firmele comerciale

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

valutare speciale desfășurate sub coordonare UM 0107/AVS.

Legături

Majoritatea partenerilor selecțai pentru astfel de operațiuni erau aduși la masa negocierilor cu ICE ROMTEHNICA cu aprobarea directă a lui Nicolae Ceaușescu numai după verificări prealabile efectuate de serviciul de informații externe (CIE), de serviciul de contraspionaj extern (UM 0195), uneori în cooperare, alteori independent de serviciul de informații al armatei (DIA).

Birolul special, „oficial inexistent” în organigrama ICE Dunărea, includea un mic număr de ofițeri cu rolul de interfață pentru contactele comerciale și oficiu de legătură cu ICE Romtehnica. Acest compartiment gira operațiunea de obținere de sume confidentiale, de obicei indivizibile chiar și pentru cei care derulau contractele la ICE Romtehnica. Formal invizibile pentru acei lucrători, dar în deplină cunoștință de cauză pentru adjunctul ministrului Apărării Naționale, care avea în responsabilitate Direcția de instruire a armatei și implicit ICE Romtehnica. În anii '80, acest demitar a fost generalul locotenent Victor Stănculescu. Pentru relevarea indubitabilă a naturii relațiilor personale cordiale dintre generalul locotenent Victor Stănculescu, șeful DSS și șeful CIE, se menționează faptul că fisa sa și-a desfășurat activitatea până în momentul declanșării evenimentelor de la Timișoara în decembrie 1989, în compartimentul ultrasecret menționat, adică cel care se ocupa indeosebi cu tranzacțiile de echipament militar în cadrul ICE DUNĂREA. Ginerile său fuseseră cooptat ca ofițer al securității interne.

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

Obținerea de sume în valută forte prin manipularea pieței internaționale a produselor de bursă. Un bun exemplu îl constituie activitatea în acest domeniu desfășurată în anii '80 de Triță Făniță în calitate de director al ICE AGROEXPORT. Superdecorarea acestuia într-o primă fază („Erou al muncii socialiste” între altele), ca și debarcarea și mușamalizarea în final a anchetei deschise împotriva sa pe tema infracțiunii de deturmare de fonduri în interes personal se explică tocmai prin „serviciile” aduse lui Nicolae Ceaușescu pe linia acțiunilor valutare speciale.

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

În Ungaria, Alianța Democraților Liberi a câștigat prima consultare

Budapesta, duminică 26 noiembrie. Janos Kis, Laszlo Rajk și Alianța Democraților Liberi triumfă: au câștigat cea dintâi consultare cu desăvârșire liberă, ținută în Europa de Est. Cu toate acestea, succesul e pe muchie de cuțit: la referendumul național asupra datei și modului de desfășurare a alegerilor prezidențiale, abia dacă a participat un alegător din doi. Dar 50,07% votează pentru amânarea lor după alegerile legislative libere și însărcinează Parlamentul cu alegerea viitorului președinte. Două milioane o sută cincizeci și două de mii treizeci și șase – pentru, două milioane o sută patruzeci și cinci de mii nouă sute optsprezece – contra. Mînușculul avantaj de șase mii o sută optsprezece voturi ruinează toate speranțele născute de Imre Pozsgay de a ajunge într-un viitor apropiat președintele republicii. După ce fusese atât de ef-

cient preț de doi ani, mecanismul buldozerului reformator se defectează. În această zi de duminică 26 noiembrie, istoria îi scapă printre degete. Din acel moment, Imre Pozsgay se pregătește, împreună cu partidul său, pentru o ultimă umilire. În foarte scurt timp, el va avea răgazul de a medita la lipsa de recunoștință a poporului maghiar... Toate sondajele făcute în legătură cu viitoarele alegeri legislative, prevăzute pentru 25 martie 1990, demonstrează același lucru”. Cei doi dusmanii ai Opoziției, Forumul Democratic și Alianța Democraților Liberi, au vîntul în pupa. Nu mai e nici o îndoială că una dintre aceste două formațiuni rivale va guverna țara. Janos Kis, Laszlo Rajk (la patruzeci de ani după tatăl său), Miklos Haraszti, Miklos Vasarhelyi și prietenii lor vor izbui să intre în Parlament, la fel ca Jozsef Antall și partizanii săi. De la căderea Zidului Berlinului, nimic nu-i mai poate opri.

Aflat în fruntea celei mai mari formațiuni politice din țară, Antall va fi peste patru luni prim-ministru. Cât despre viitorul președinte al Republicii Ungare, scriitorul Arpad Goncz, fost deținut politic sub regimul Kadar, stălp al Comitetului pentru Justiția Istorică și membru al Alianței Democraților Liberi, acesta cultivă deja un umor scrașnit. Astfel, în ajunul funeraliilor lui Imre Nagy, el își mărturisea eseistului britanic Timothy Garton Ash incurabilul pesimism și, deopotrivă, bucuria paradoxală ce-l stăpîneau. „Sunt fericit că am trăit îndeajuns de mult, ca să apuc sfârșitul acestei catastrofe, dar mi-ar plăcea să mor înainte de-a începe următoarea...”

Christian Duplan, Vincent Giret, Viața în roșu, Nesupușii, Varșovia, Praga, Budapesta, București, vol. IV, București, Editura Nemira, 2000, p. 224-225

CALENDAR

26 noiembrie (duminică)

Soarele a răsărit la 7:25, a apus la 16:40

Luna a răsărit la 5:37, a apus la 15:05

Sărbătoare creștină: Cuv. Alipie Stălpnicul, Nicon și Stelian Paflagonul (Dezlegare la pește)

Duminica a XXX-a după Rusalii

S-a întâmplat la 26 noiembrie 1989

- La Praga s-au desfășurat lucrările unei plenare extraordinare a CC al PC din Cehoslovacia, care a dezbătut probleme ale situației interne din țară – transmisă agenția CTK. Plenara a satisfăcut cererea de eliberare a lui Milos Jakes din funcțiile de secretar general al CC al PCC.
 - La Viena s-au încheiat lucrările celei de-a treia Conferințe generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială.
- Ramona VINTILĂ

JURNALUL ZILEI

Din toată țara, Nicolae Ceaușescu primea telegrame de felicitare pentru realegerea în fruntea Partidului Comunist Român. Municipiile și orașele au fost aprovizionate suplimentar în cinstea aceluiași eveniment. S-a încheiat „Săptămâna record în producție” în județul Timiș.

Sindicaliștii buzoieni, bucuroși de realegerea lui Ceaușescu

Instituțiile țării continuau să trimită mesaje de felicitare pentru Nicolae Ceaușescu, cu ocazia realegerii în fruntea PCR, la Congres. Spre exemplu, Consiliul Județean al Sindicatelor Buzău a transmis

următoarea telegramă: „Cei 150.000 de membri de sindicat – muncitori, tehnicieni, intelectuali și alte categorii de oameni ai muncii de pe aceste meleaguri înfloritoare – vă adresează rugămintea să primiți cele mai calde felicitări pentru realegerea dumneavoastră, de către Congresul al XIV-lea, în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român – voință de inimă, cuget și conștiință a întregului partid și popor, izvorâtă din conștiința nestrămutată că avându-vă, în continuare, în fruntea partidului, România se va înălța liberă, demnă, independentă și suverană, pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație.”

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Sfârșitul unui congres anacronic. Ceaușescu ovaționat după realegerea în unanimitate

Le Monde din 26 noiembrie 1989 relatează despre atmosfera teatrală care domnea în România celui de-al XIV-lea Congres al PCR. Oamenii înghețați de așteptare s-au dez-morțit ca la un semn când a venit momentul să-l aplaude pe tovarășul proaspăt reales.

„La putere din 1965, Nicolae Ceaușescu a fost reales vineri 24 noiembrie, în unanimitate și pentru a șasea oară consecutiv, Secretar General al Partidului Comunist Român. Cei 3.308 delegați la Congres au salutat votul cu ovăle prelungite. Potrivit comentatorului televiziunii române, care retransmisesă ședința în direct, aceste alegeri «vor asigura continuarea procesului revoluționar de construire a socialismului și a comunismului în România». Peste 100.000 de persoane, adunate în piața fostului palat regal din București, au adus un omagiu Conducătorului. Ovaționat de peste 30 de ori în timp ce își ținea discursul de încheiere, cu lozinci ca «Ceaușescu comunism!», «Ceaușescu eroism!», «Ceaușescu România!», șeful statului, în vârstă de

71 de ani, a ieșit din sala Congresului însoțit de soția sa Elena (numărul doi al regimului) și de membrii noului birou politic. Forțele de ordine au manifestat o anumită nervozitate la vederea blocului compact de jurnaliști și fotografi străini veniți să asiste la acest spectacol demn de o mare mesă comunistă a anilor '50. Câțiva cameramani au fost bruscați. Mulțimea, aranjată pe meserii, aștepta de mai bine de două ore în frig. În cadrul acestei manifestații organizate savant, participanții agitați pancarte uriașe care laudau meritele Secretarului General, care a ținut o alocuțiune pentru a reafirma, o dată în plus, că singura cale pentru România este cea a «fericirii și bunăstării» comuniste. Domnul Ceaușescu a atacat din nou «tendențele deviationiste» ale mai multor țări din estul Europei, care, după părerea lui, «se împărțeau de calea socialismului și revin la valorile capitalismului».

InfoMina

Ideile noi de guvernare și toamnă de remaniere

După vreo două săptămâni ne-am trezit că cere membrilor CPEx propuneri pentru un program de guvernare: să punem pe hârtie ce credem noi că trebuie făcut în scopul rezolvării problemelor la ordinea zilei. Ce voia să însemne aceasta? Recunoașterea fiasco-ului Congresului, declararea acestuia ca o farsă, confirmarea că n-a fost nici o legătură cu problemele reale ale guvernării? Sau întindea o capcană? Pipăia că de mult s-au îndepărtat unii de el? Aflase câte ceva despre părerea noastră privitoare la Congres și ne constrângea să o expunem oficial, cu argumente, dând formă clară divergențelor politice? Ideea a sunat straniu. Nu ne-a pus sula în coastă, reieșea că avem destul timp. L-a pus apoi pe cancelar să tatoneze, să vadă în ce ape ne scaldăm. „Cum stați cu propunerile?”, a întrebât acesta pe unul și pe altul la telefon. Nici el nu se grăbea. Mă apucaser de treabă, condeii începu să zboare pe hârtie și, în timp ce-mi elaboram propriile „teze”, nu știu de ce, făceam abstracție de faptul că trebuie să le predau lui Ceaușescu. Era un exercițiu fără precedent; când am terminat, am stat câteva zile și m-am întrebant ce am de gând să fac în realitate cu tocul de hârtii scrise. M-am mai interesat la Cancelaria cum decurg lucrurile, n-am primit un răspuns edificator. Nu știu dacă predase cineva ceva, dar Cancelaria nu mă părea interesată să primească lucrările. Acțiunea căzu în desuetudine. De altfel, evenimentele s-au precipitat și „propunerile de guvernare” au devenit caduce. Am dat de ele la începutul lui ianuarie, când m-am apucat să pun ordine prin hârtii.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Petreckerile unchiului Mihai

Marina V. avea 15 ani în 1989. „La noi în familie era o tradiție înaintea de '89 – de ziua unchiului Mihai nu lipsea nimeni din jurul mesei. Unchiu' Mihai era secretar de partid. Îți închipui că de pe masa lui nu lipsea niciodată nimic. O dată pe an, familia mea mânca pe săturate de toate. Zic o dată pe an, pentru că unchiu' Mihai nu-și sărbătorea niciodată ziua de naștere. Zicea că nu-i place să i se aducă aminte că îmbătrânește și de ziua lui nu răspundea la telefon și nu primea pe nimeni. În familie circula o legendă cum că ar fi dat afară pe unul de locul de muncă, pentru că a îndrăznit să-i aducă un ghiveci de flori și să-i zică «La mulți ani!» de ziua lui. Nu știu dacă era adevărat...”

Dar unchiu' Mihai își sărbătorea întotdeauna numele. De Mihail și Gavril avea casa plină de neamuri. Și ce petreckeri făcea! La aperitiv servea întotdeauna bărbății cu tuică de prune și femelle cu lichior. Și, tot la aperitiv, îi plăcea să îi cânte lăutarii ureche. Dar nu de pe placă de vinil, ca în casele astora de rând. Nu! Lui îi cântau lăutarii în carne și oase, de la ansamblul folcloric. Un violonist și un acordeonist erau nelipsiți de ziua lui. Doamne, ce vacarm făceau! De la prânz, când începea cheful, și până aproape spre dimineața celei de-a doua zile cred că nimeni nu dormea în blocul lui.

După băutura de început, tanti Sabina, nevasta unchiului, aducea pe masă «mizilicul»: salam de Sibiu, cașcaval, măslina, șuncă de Praga, icre, roșii, castraveți, cremă de brânză cu mărar și salată de vinete...

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

26 NOIEMBRIE

Înainte de a ne duce la sărbătorirea lui Eugen (implinește 80 de ani) copiezi o emisiune în care vreau să i se audă vocea – intervențiile sale din 23 noiembrie pe Antenne 2, la jurnalul de seară, și pe Canalul 5 a doua zi.

„E urgent – spunea el în primul interviu – ca oamenii din Apus care țin la democrație, ca și cei din Răsărit care se pretind reformiști să se slujească de puterea lor pentru a ajuta România – țara la două ore distanță cu avionul de Paris – să se elibereze de dictatorul ei.

A păstra tăcerea echivalează cu a te face vinovat de nonasistență față de un popor în primejdie.”

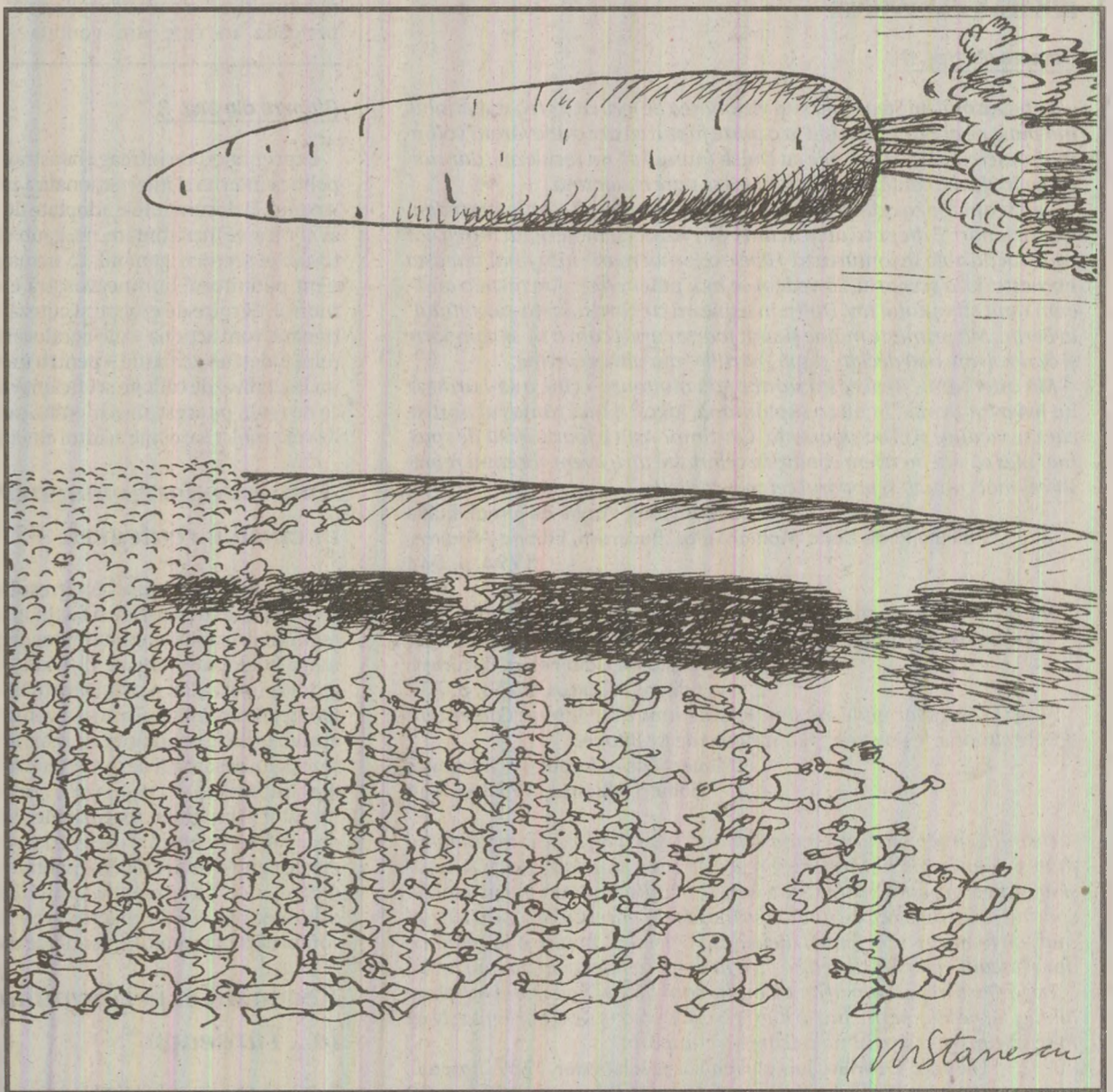
Și, pe Canalul 5, după ce-l definește pe Ceaușescu pur și simplu ca „un criminal”: „Mă simt redevenind român. Patriot român. Și mi-e milă de acest popor pe care nimeni nu îndrăznește cu adevărat să-l apere.”

Parcă a spălat astfel puțin din rușinea Congresului de la București, unde mii de delegați îl aplaudau frenetic pe Ceaușescu în timp ce, la Praga, mulțimea îi aclama pe Havel și pe Dubcek și răsturna Comitetul Central. Despre al XIV-lea Congres (și ultimul?), o pagină în Le Monde, articole în L'Express, Le Quotidien, Libera-

tion (opt pagini!) și chiar L'Humanité! În Le Figaro, lung interviu cu regele Mihai. La Paris, dar și la Moscova (!), manifestații împotriva lui Ceaușescu (pentru cei doi ani scurși de la revolta de la Brașov). Unanimitatea indignării e asigurată și de imaginile de revoltă sosite din celelalte capitale estice, iar berliniezii trec când și cum vor prin defunctul zid. (La un program „Révisions” de la Televiziune, Mihnea și Ariadna erau intervievați despre România tocmai în fața Zidului.)

Monica Lovinescu, Pragu. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 232

(Continuare în pag. a II-a)

Ideile noi de guvernare și toamnă de remanieră

(Urmare din pag. 1)

Am răs în sinea mea de caraghioslăcul ideii lui Ceaușescu, ca și de propria-mi naivitate, și am rupt primul program politic puș vreedată pe hârtie de subsemnatul.

După Congres al început, de asemenea, să circule zvonul că N.C. și clanul pregătesc o amplă remanieră a organelor de conducere politică și statală. Probabil că ideea fusese pusă în circulație ca să pregătească spiritele, precizându-se că data evenimentului: începutul lui 1990. În închisoare, Postelnicu mi-a confirmat că nu era zvon, acțiunea fiind pregătită până în cele mai mici amănunte: avea să fie restructurat CPEX, se hotărâse numirea unui nou premier și a altor miniștri, se înlocuiau membrii Consiliului de Stat, însumându-se astfel cea mai mare schimbare de cadre produsă vreodată sub jurisdicția lui Ceaușescu. Nu operase nimicla Congres, pentru a-i demonstra lui Gorbaciov că PCR este monolit granitic și că năzuința acestuia de a sparge unitatea, establishmentului, român nu are nici o șansă. De ce în ianuarie sau februarie, când urma să se producă vânzoleala, nu mai era atât de stringentă unitatea politică e greu de dedus. Postelnicu știa pe dinăfară listele cu propunerile nominale pentru toate posturile, dar

această bucatărie de cadre nu cred că mai prezintă astăzi interes. În privința situației mele personale, perspectiva se contura îmbucurătoare, chiar roză: aveam să ies din CPEX (după un stagiu de 20 de ani) și să reprezint țara într-o capitală vestică. N-a fost să fie, alții se pregăteau să-mi ofere ceva mai original aici, acasă, și au fost mai iuți de picior. La rândul său, Ceaușescu, răpus de diabet, hărțuit de adenom e prostată și hemoroizi, imputinat de o scleroză cerebrală galopantă, își pregătea retragerea somptuoasă, deocamdată în Pantheonul relicvelor vii ale mișcării muncitorești, apoi sub Arcul de Triumf al monumentului eroilor comunisti (abia scăpat recent de arhitecții bucureșteni din mâinile Patriarhiei). Urma să ocupe loja centrală a areopagului de partid în calitate de președinte de onoare, oscilând încă pentru funcția activă între cei doi presupuși succesori de drept (în ordinea conceptului coreean), Elena și Nicu Ceaușescu. Nici el n-a mai apucat să se înfrupte din repausul edenic, înfrământând să aștepte în edițiile viitoare, încă îndepărtate în timp, ale manualului de istorie a României.

Dumitru Popescu, Din volumul Cronos autodevorându-se... Reducția celulară. Memoriile V, Curtea Veche, București, 2007, p. 12-14

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Petrecerile unchiului Mihai

(Urmare din pag. 1)

Cam pe astea mi le amintesc. Și noi, săracii familiei, adică toate celelalte rude în afară de familia unchiului Mihai, mâncam până trebuia să ne lăsam pe spate în scaun. Lăutarii se apucau iar să cânte, cu burta plină prindeau glas și ceilalți bărbați de la masă. Și întonau cu foc doine, și hore, și sârbe și câte și mai câte...

Pe la 4:00 după-amiază începeau discuțiile despre vreme, care se îndreptau rapid spre muncă, agricultură și partid. Pe masă era vin alb și roșu, deci spiritele se încingeau repede. Dar tanti Sabina avea tactică. Când bărbații începeau să ridice tonul, intra cu tava cu sarmale aburinde. Le închidea gura cu mâncare și mai anulă în efectul băuturii care li se urcase la cap. După un timp, lăutarii erau înlocuiți cu pick-up-ul. Unchiul Mihai avea în casă un singur disc de vinil - cu formația Savoy. Și atunci, când începeau să se audă primele acorduri din «Până la lacrimi» era rândul meu să intru în scenă. Unchiul Mihai nu dansa cu nimeni în afară de mine. Asta era rolul meu

la petrecerile lui fastuoase. Momentul meu de glorie... El mă ținea cu o mână de mijloc și cu una de mână, cu brațul întins. Dansa foarte bine. Și, în timp ce dansa, îmi cânta în ureche - «Merg pe pământ și sunt ca vioara...». La final îmi săruta mâna, se înclina și toată lumea aplauda. Apoi venea rândul tatei să mă danseze pe «Mai aștept». Asta era mai ritmată și tata se învățea cu mine prin tot holul apartamentului. După dans se apucau din nou să cânte - «Apa trece, pietrele rămân», «Hai să facem pace» și o mulțime de romanțe. La asta tata era as. Avea întodeuna după el carnetelul cu versuri, pe care îl dădea, condescendent, celorlalți, pentru că el le știa pe de rost. Veneau apoi friptura, peștele și dulciurile. Ți-am spus că era petrecere mare. Mă creva ca la o nuntă. Biata tanti Sabina credea că gătea o săptămână pentru ziua aia și apoi, încă o săptămână, spăla și curăța casa în urma neamurilor. La final, spre dimineață, toți primeam la pachet din ce rămăsele de la masă. Dar, de obicei, nu rămăneau altceva decât dulciuri...

(A consemnat Andreea ȘMINCHIȘE)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Entuziasmul lui Stegăroiu și la vizionarea de ieri, cu întreg materialul, mă pune pe gânduri. Lăsând la o parte faptul că are o adevărată voloritate anticipând scandalurile cu Dulea (numai să nu reculeze!), dar ridicarea în slăvi a calităților filmului mi se pare exagerată.

Eu nu am mai avut aceeași senzație - foarte bună - ca la precedentele vizionări. E drept că abia acum l-am văzut cu materialul întreg, iar construcția abia se conturează. Hibecele mele mai mari vin la final, dar asta pornește de la scenariu. Să vedem ce mai putem face. Am cerut o audiență mult stimulată tov. Dulea în legătură cu participarea „Secretului” la Berlin. Mă primește mâine și sunt foarte curios cum o să se comporte și ce rezolvare o să decidă, după „hârțile” din ultima vreme.

Mă întrebam - în această sarabandă uluitoare - cine o să-i urmeze lui Jivkov. A urmat, la nici o săptămână, Jake. A mai rămas al nostru, care se va duce și el cu siguranță. Cât timp? Asta e foarte greu de spus, mai ales că noi nu avem condițiile celorlalți țări; avem sistemul represiv cel mai cumplit și poporul cel mai căcăcios.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Lianna Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 544

Nr. 47 al României literare inecat complet de documente ideologice. Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș. Ianuarie 1955-martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 737

Masă la Macavei, unde mă simt întodeuna atât de bine. Comentarii despre situație, le povestesc întâmplarea de pe Bitoliei. Mircea Zăciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 456

Dispută cu Michaela pe tema banilor. Mereu refuză să recunoască fapte evidente. Am hotărât că, din pensia mea, să-i dau 2.200 lei lunar și să încheiem odată pentru todeauna orice discuție. Am trecut la acest „partaj” chiar din această lună. Și să mă lase în pace! Cu cei 1.000 lei n-oi muri de foame. Vorba femeii ăleia de la Oficiul de pensii: o să mănânc doar biscuiți, dar chef de ceartă cu o nebună ca Michaela nu mai am. De la Cristureanu am aflat că mulți bani face el închirind automobilul: 4 lei pe kilometru. Într-o lună l-a adus vreo 15.000 lei! Fapt este că în scurt timp și-a scos banii cu care l-a cumpărat. Leonard Gavrilu, Jurnalul anului revoluționar 1989, Pașcani, Editura Moldopress, 2004, p. 90

BAZA MATERIALĂ TURISTICĂ DIN ROMÂNIA

Apropierea sărbătorilor de iarnă îi făcea pe mulți români să se gândească unde își vor petrece sfârșitul de an. În 1989, România beneficia de o rețea bine pusă la punct de stațiuni de agrement accesibile pentru toate buzunarele. Despre baza materială turistică din anii '80 și-a publicat amintirile fostul ministru de resort, Ion Stănescu, titular al postului în perioada 1984-1989. Cartea a apărut la Editura Paco în anul 2002, cu titlul: „Potențial turistic românesc, Eldorado al viitorului”. (I.T.)

Rețeaua de cazare turistică din România însuma circa 2.900 de structuri de cazare - respectiv hoteluri, baruri turistice, vile și/sau case de odihnă, cabane și popasuri turistice, răspândite pe întreg teritoriul țării, în funcție de valoarea potențialului turistic al fiecărui județ.

Capacitatea totală de cazare turistică era de 335.200 de locuri, față de numai 35.000 de locuri existente în perioada antebelică, repartizată după cum urmează:

- 156.450 de locuri (46,7%) pe Litoralul Mării Negre (54% din capacitatea de cazare a țării); diferența a administrat Sindicatul, Cooperativa, BTB;
- 50.000 de locuri (14,96%) în stațiunile turistice balneare;
- 23.000 de locuri (6,9%) pentru turismul montan;
- 107.750 de locuri (31,5%) pentru turismul de tranzit.

Acestor structuri de cazare li se adaugă importanța bază materială pentru servicii turistice, constând în numeroase unități de alimentație publică cu deservite preponderență pentru turiști, baze de tratament în unitățile și stațiunile balneoclimaterice, instalații de protecție și exploatare a resurselor minerale terapeutice, transport turistic auto (ca 800 „rent a car”, cu și fără șofer), mijloace auto proprii pentru transport marfă, transport pe cablu (telecabine, telegondole, jocuri, săli și centre multifuncționale pentru agrement, grupuri industriale pentru semipreparare culinare, spații frigorifice și de depozitare, gospodării anexe, precum și baza materială aferentă (hala de producție și de reparații) ale întreprinderilor de transport turistic, agrement, tipografii ale Institutului de Cercetări pentru Turism, de calificare și perfecționare profesională, magazine speciale și spații de depozitare a produselor vândute pe valută, spații și dotări ale agențiilor de turism, ale birourilor de turism din străinătate etc.

Toată această bază materială a turismului românesc constituie o importantă și valoroasă componentă a avuției naționale, în acest context sunt incorecte, inexacte și surprinzătoare (relativ, dacă se are în vedere substratul) afirmațiile actuale ale unor persoane oficiale că „turismul românesc a început să se degradeze încă din anii 1977-1980”.

Este adevărat că, în conjunctura politică și economică a României după anul 1980, respectiv opțiunea de plată și lichidare a datoriei externe, izolarea din diverse cauze a României de circuitul european de schimburi de valori etc., s-a înregistrat o reducere continuă a numărului de turiști străini din statele occidentale sosiți în România, dar aceasta nu a fost cauzată de presupusul declin al bazei materiale a turismului românesc.

Este oportunită să prezentăm obiectiv, nu pe considerente politice sau de interese financiare ariviste, principalele caracteristici ale bazei materiale turistice din perioada 1984-1989, perioadă în care am condus și

Mulți români își petreceau sărbătorile de iarnă în stațiunile montane FOTO: Facultatea de Drept

răspuns de activitatea Ministerului Turismului, reflectând atât părțile pozitive, cât și pe cele negative ale acestor caracteristici:

- hotelurile care reprezentau 40% din totalul capacităților de cazare a structurilor turistice din România, construite în majoritatea lor după anul 1960, având în vedere durata lor de funcționare a circa 70 de ani și starea lor tehnică efectivă, construcții relativ noi, cu structura constructivă și de rezistență în stare bună sau foarte bună. Din totalul capacității hoteliere, un număr foarte mare (88%) erau hoteluri de categoria I-a și numai 10% hoteluri de categoria II-a și 2% hoteluri de categoria III-a, iar acestea aveau, de regulă, capacități mici de cazare;

- rețeaua hotelieră era bine dezvoltată, majoritatea orașelor având cel puțin o unitate hotelieră; această infrastructură turistică reprezentând un important suport al turismului de tranzit;

- dezvoltarea și revitalizarea rețelei de stațiuni turistice; pentru toate formele de turism au apărut stațiuni turistice noi ca Jupiter, Venus, Saturn, Costinești și Neptun pe Litoral, Covasna, în turismul balnear, Durău, în turismul montan, iar celelalte stațiuni vechi, deosebi cele incluse în circuitul internațional, au căpătat o asemenea dezvoltare, încât practic pot fi considerate stațiuni noi.

Vom cita, la întâmplare, câteva exemple: Stațiunile Mamaia, Eforie Nord și Sud, Mangalia (pe Litoral), Călimănești, Olănești, Sovata, în turismul balnear, Poiana Brașov, stațiunile de pe Valea Prahovei, Semic, Păltiniș etc. în turismul montan sunt, pentru cei mai vârstnici, de nerecunoscut

față de stațiunile din perioada antebelică. Se poate aprecia că această revitalizare, cu unele excepții, a cuprins toate stațiunile turistice.

Baza materială a turismului s-a triplat în ultimii 25 de ani (până în 1990). Deceniile al VII-lea și al VIII-lea au adus cele mai spectaculoase dezvoltări ale bazei materiale, atât din punct de vedere al numărului de locuri de cazare și alimentație publică, cât și al nivelului calitativ al acestora. Sunt deceniile în care s-a construit în ritmuri foarte înalte aproape întreaga bază de confort sport a turismului. Deceniul al IX-lea aduce, de asemenea, creșteri semnificative de circa 7 mil. zile-cazare a capacităților de pe Litoral, unde s-au construit cele mai moderne hoteluri din punct de vedere arhitectonic și al confortului, ca și rețeaua de hoteluri din orașe, care a sporit cu peste 11 mil. zile-locuri, în 1987 față de 1980.

În perioada 1976-1985 (nu am inclus anul 1986 - anul accidentului de la Cernobil, care a afectat puternic circuitul turistic din țara noastră, în special pe Litoral, reprezentând circa 32% din totalul locurilor de cazare) capacitățile comerciale au crescut cu 32,7%. Cea mai mare creștere a înregistrat-o stațiunea balneară, cu 54,5%, urmate de Litoral, cu 33,6%, localități 32,3% și muntele cu 15,1%.

Aplicarea într-un concept nou a acțiunii de modernizare a bazei materiale turistice, ca obiectiv strategic principal, cuvânt de ordine în întreaga activitate turistică, nu un proces de „etapă”, nu în momentul degradării structurilor turistice, ci ca o acțiune permanentă, desigur, ea era realizată cu materialele, echipamentele, aparatura, instalațiile și dotările existente în

acea perioadă în țară.

- introducerea în turismul de tranzit a efectuării de circuite turistice, unele cu rezonanță internațională, ca cele privind vizitarea mănăstirilor din Moldova și Bucovina, a cetăților medievale transilvănene, trasee și croazieră pe Fluviul Dunărea, în Delta Dunării, trasee pe văile Prahovei, Oltului, Bicăzului etc.;

- sindicatele și țărani din agricultură dispuneau, pe lângă accesul facil în rețeaua structurilor turistice ale Ministerului Turismului, de importante rețele proprii (case de odihnă și tratament) în principalele stațiuni turistice din țară;

- acordarea unei îngrijiri atente a factorilor naturali ce constituiau principalele motivații a venirii turiștilor în stațiuni, respectiv calitatea plajei pe Litoral, explorarea în parametri optimi a resurselor minerale terapeutice în stațiunile balneoclimaterice, a domeniului schiabil, a cabanelor și a traseelor montane.

Din păcate au existat și carente și disfuncționalități importante ale bazei materiale turistice care, cu toate eforturile întreprinse, din cauze multiple și complexe, nu au putut fi decât parțial rezolvate.

Dintre acestea voi menționa doar câteva:

- grațul inferior de confort al structurilor turistice din România, în comparație cu standardele europene. Cauzele acestei stări de fapt porneau de la nealinarea criteriilor noastre de clasificare (pe categorii) cu cele europene (pe stele), dar mai ales existenței și baremurilor superioare ale hotelurilor de țările vestice. Acestei cauze i se adăugau altele, privind calitatea materialelor folosite pentru

executarea finisajelor hotelurilor, element esențial în cazul turiștilor, car, încântă sau, dimpotrivă, dă senzația de disconfort (calitatea instalațiilor tehnico-sanitare neapropiate), calitatea aparatului din dotarea camerelor de cazare, dar mai ales aspectul general al spațiilor comune, holuri de așteptare, culoare, recepții, saloane, săli, spații comerciale, lifouri, firme luminoase (spații de care beneficiază toți turiștii și dau „notă” impresiei generale);

- necorelări de capacitate între diverse funcțiuni din stațiunile turistice sau chiar în cadrul aceluiași hotel.

Dintre acestea menționez necorelarea capacității părții de schi din Poiana Brașov cu cea a capacității structurilor turistice de cazare din stațiune, domeniul schiabil fiind mult prea aglomerat, sau necorelarea capacităților de transport pe cablu din stațiunea Sinaia, pentru numeroși solicitanți ce doreau să ajungă în locu schiabil de pe platoul Bucegi, așteptările durând uneori câteva ore. În unele stațiuni balneare erau insuficiente capacitățile bazelor de tratament în raport cu numărul pacienților cazați în stațiune. În unele unități hoteliere era un număr redus de apartamente sau de camere single, fiind neoperețită, în anumite perioade, cazarea turiștilor. În turismul de pe Litoral, unele plaje, în plin sezon, erau supraaglomerate, suprafața acestora fiind necorelată cu capacitatea de cazare din apropiere. Ministerul Turismului a constatat disconfortul produs turiștilor de aceste necorelări, a făcut studii și a elaborat norme de corelare optima a capacităților diverselor servicii, dar acțiunea demarată nu a fost finalizată până în decembrie 1989.

(Urmare din pag. 1)

Exprimându-ne întreaga noastră adeziune la politica internă și internațională a partidului și statului, la documentele adoptate de Congresul al XIV-lea, vă încredințăm, mult iubite și stimate tovarășe secretar general, că urmând permanent pilditorul dumneavoastră exemplu de muncă, dăruire de eroism și cutezanță revoluționară, vom acționa - sub conducerea Comitetului județean de partid - pentru îndeplinirea în un înalt nivel de calitate și eficiență a sarcinilor ce ne revin pe acest an și în 1990, pentru a realiza exemplar sarcinile acestui cincinal”.

Aprovizionarea magazinelor în cinstea realegerii

În duminica de după Congresul al XIV-lea, românii au avut parte de o facilitate din partea regimului - suplimentarea orelor de activitate a magazinelor alimentare, dublată, desigur, de aprovizionarea lor. Astfel, Direcțiile Comerciale Județene anunțau: „Pentru a veni în sprijinul aprovizionării populației cu mărfuri specifice sezonului de iarnă și de cerere curentă, unitățile din municipii și orașe vor funcționa după următorul program: magazinele alimentare și de legume-fructe între orele 7:00-13:00; magazinele pentru mărfuri nealimentare între orele 9:00-13:00, cu excepția unităților pentru difuzarea presei și tutungerii, care vor funcționa conform programului obișnuit de duminică”.

Economii și performanțe la „Turdeana”

Odată Congresul al XIV-lea terminat, fabricile trebuiau să continue eforturile de depășire

JURNALUL ZILEI

a planului. Se găseu alte evenimente în cinstea cărora trebuia făcut „hei-rup-ul”. Spre exemplu, la FAPS „Turdeana” (jud. Cluj), prin asimilarea în fabricația de serie a unui nou produs... „Set motor pentru autoturism «Dacia 1300»”, colectivul de aici a asigurat obținerea unui spor la producția marfă în valoare de

8,5 milioane lei. De asemenea, prin îmbunătățirea tehnologiei de fabricație a benzii izolatoare, prin înlocuirea parțială a cauciucului natural cu cauciuc sintetic, s-a reușit reducerea costurilor anuale cu 18.000.000 lei, iar cele materiale cu 6.000.000 lei. Astfel, prin acțiunile și măsurile întreprinse se raportase

de la începutul anului recuperarea a 114 tone oțel și 5 tone fontă (peste sarcinile stabilite) și economisirea totală a 124 MWh energie electrică și recondiționarea unor piese de schimb în valoare de 138.000 lei.

Depășirea planului

Secția de produse industriale din cadrul Întreprinderii de Utilaj Greu pentru Transporturi în Construcții Brașov, condusă de Doru Smeureanu, a raportat realizarea, înainte de termen, a planului pe primii patru ani ai cincinalului la toți indicatorii. Până la sfârșitul anului se preconiza realizarea unei producții industriale suplimentare de 15.000.000 lei. S-au evidențiat colectivele conduse de maestrul George Prîsăcaru, Ing. Sorin Palos, maistrul Sandu Păun și Andrei Simo. Totodată, a fost realizat planul anual de investiții.

S-a încheiat „Săptămâna record în producție”, declanșată de unitățile economice din județul Timiș cu ocazia desfășurării Congresului al XIV-lea. La Întreprinderea de aparate electrice de măsurat din Timișoara s-au realizat suplimentar 2.000 de contoare mono și trifazate pentru export. Aceasta în condițiile în care „oamenii muncii” din unitate își îndeplineseră încă din septembrie planul anual la export.

La Întreprinderea „Electrobanat” din Timișoara, în perioada „săptămâni record”, Comitetul UTC din unitate a mobilizat peste 2.000 de membri, constituiți în brigăzi de calitate și productivitate ale tineretului. Obiectivele fixate au fost: realizarea suplimentară a 3.000 corpuri de iluminat, recuperarea a 2 tone de materiale neferoase și a 10 tone de metale feroase, economisirea a peste 1.000 kWh energie electrică, depășirea cu 20% a angajamentului anual la munca patriotică.

Ilarion ȚIU

Cum producea Securitatea valută pentru Ceaușescu

(Urmare din pag. 1)

Exemplul vizează în acest caz nu atât bizantinismul relațiilor din cadrul fostei clase politice cât relevarea caracterului unitar al acestui tip de operațiuni, indiferent de instituțiile implicate. Interesul fie și formal al generalului Victor Stănculescu față de conturile speciale din străinătate, fapt menționat și de Raportul Comisiei senatoriale Luchian după 1990, era așadar justificat, chiar dacă el nu depășea aria operațiunilor valutare speciale derulate cu echipament militar și la care participase direct.

Pentru ilustrarea anvergurii unor astfel de operațiuni ca și a modului de lucru extrem de conspirativ aș dori să completez secvența din documentarul canadian privind operațiunile cu arme cu câteva informații inedite. Pentru contractul încheiat cu o țară arabă via un intermediar al unei alte țări arabe care lucra pentru serviciul de informații al acesteia din urmă s-au plătit cash (bani peșin) tranșe variind între 2-2,5 milioane de dolari până la totalul sumei de 66,4 milioane de dolari. Suma fiind depusă sub formă de cash, evidențele scrise au fost minime, numărarea banilor s-a făcut manual, iar în conformitate cu prevederile modului de operare s-au întocmit liste cu seriile bancoțelor primite. Invit cititorul să calculeze cu aproximație durata necesară efectuării operațiunilor menționate mai sus.

Comandantul suprem știa totul

Compartimentarea și fragmentarea intenționată a operațiunilor valutare speciale a asigurat în general confidențialitatea acestora ca întreg, un control strict al derulării și mai ales acoperirea fazei finale de utilizare sau transfer financiar al rezultatelor. De regulă, ofițerii serviciului independent UM 0107/AVS au fost în măsură să cunoască în proporție de 75%-80% detaliile operațiunilor specifice. Restul detaliilor de 20%-25% se afla la vârfurile comenzi și evident la nivelul lui N. Ceaușescu. Cât de strâns era controlul menținut de „comandantul suprem” asupra evidențelor contabile ale operațiunilor valutare speciale este demonstrat și de faptul că pentru orice nou acțiune specială ce presupunea „cheltuieli operaționale” chiar la nivel de mii de dolari Tudor Postelnicu trebuia să obțină în prealabil aprobarea lui Nicolae Ceaușescu. Această situație se repeta și în procesul natural impus de transferarea tehnică sau „mişcarea” parțială/totăla a sumelor de bani deja depozitate în diferite conturi speciale.

Până la mijlocul anilor '80, responsabilitatea operațiunilor valutare speciale pe teritoriul României a revenit unui compartiment special din cadrul Direcției a III-a, respectiv secția contraspiionaj economic, identificat în organigrama DSS ca UM 625/CP, iar mai apoi prin desprinderea ca unitate militară independentă, devenind UM 0650. Obiectul responsabilității acestei structuri operative era inițial de a supraveghea informativ comerțanții străini și reprezentanțele comerciale străine pe teritoriul României. Ulterior, din ordinul șefului DSS, UM 0650 a fost tot mai mult integrată sub coordonarea UM 0107/AVS în procesul colectării informațiilor necesare pregătirii și executării de operațiuni valutare speciale.

Sub aspect operațional, pe verticală ierarhică, șeful UM 0107/AVS s-a subordonat direct șefului Serviciului de Informații Externe (DIE/CIE), dar nu puțin așa fiind situațiile în care în cadrul operațiunilor extrem de sensibile sub aspectul implicațiilor politice pe plan internațional coordonarea se făcea direct de șeful DSS, Tudor Postelnicu, care la rândul său îl informa despre desfășurarea pas cu pas a acestora pe însuși Nicolae Ceaușescu. Șeful DIE/CIE a fost întotdeauna membru al Guvernului, prin poziția de adjunct al ministrului de Interne, dar în mod practic avea prerogative care le depășeau pe cele ale majorității miniștrilor plini. La rândul său, șeful Departamentului Securității Statului (DSS) era de asemenea membru al Guvernului în calitate de ministru secretar de stat. Lucrând direct cu șeful statului, acesta avea la rândul său unele prerogative care le depășeau de facto cu desăvârșire pe cele ale marilor majorități a miniștrilor plini și chiar a unora dintre prim-vice-prim-miniștrii guvernului. Ocupanții celor trei poziții menționate, respectiv șeful DSS, șeful CIE și șeful UM 0107/AVS au fost astfel principalii interlocutori și executații ai direcțivelor și ordinelor lui Nicolae Ceaușescu în domeniul operațiunilor valutare speciale.

Șefii

Aceste poziții au fost ocupate, succesiv, în ultimii 10 ani ai regimului Ceaușescu până în decembrie 1989 de Tudor Postelnicu (1977-1987) și generalul colonel Iulian Vlad (1987-1989), ca șefi ai DSS, de Alexandru Danescu (iunie 1978-septembrie 1978), Romus Dima (octombrie 1978-august 1980), generalul-locotenent Pleșiță Nicolae (septembrie 1980-decembrie 1984) și generalul-locotenent Aristotel Stamatoiu (decembrie 1984-ianuarie 1990), ca șefi ai serviciului de informații externe (CIE), pe linie operațională, de colonel Nicolae Andronic și lt. colonel Constantin Anghelache ca șefi ai UM 0107/AVS. Ultimii doi șefi ai UM 0107/AVS au efectuat la începutul anului 1990 frecvente și precipitate deplasări în Europa Occidentală inclusiv pentru închiderea unor conturi caracterizate neoficial de băncile respective ca „efectuând transferuri substanțiale”. De precizat că aceste deplasări s-au efectuat, adeseori, sub identități schimbate și cu pașapoarte diferite. Infiltrarea de ani de zile

Liviu Turcu a lucrat în structurile de informații externe ale Securității până în 1989, când a fugit în Occident

a lt. colonelului Anghelache Constantin ca delegat oficial al României în cadrul Federației Internaționale de Fotbal (FIFA), care își are sediul... în Elveția, i-a facilitat acestuia o excelentă acoperire a deplasărilor operative în această țară pe tema conturilor speciale. De asemenea, ocuparea în anii '90 a poziției de vicepreședinte al clubului de fotbal Rapid și implicarea în scandalurile de notorietate publică cu privire la „spălarea” unor sume importante provenite din transferurile unor jucători atât la cluburi interne, cât și în străinătate demonstrează cu prisosință cât de apreciată a fost „experiența” și „competența” anterioară în cadrul CIE de patronul Copos și asociații săi.

Din considerente de ordin logistic, atât pentru facilitarea derulării operațiunilor valutare speciale, dar și a altor categorii de operațiuni informative operative, Nicolae Ceaușescu a aprobat infiltrarea conducerii principalelor ministere și organisme ale statului român cu ofițeri acoperiți din cadrul DSS și, indeosebi, provenind din cadrul CIE. De regulă, aceștia au ocupat poziții de conducere pe funcții de directori, directori generali și chiar de adjuncți ai ministrului. Cele mai puternic infiltrate au fost Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, dar și principalele ministere economice. Rolul acestora a fost de a executa sau susține în mod acoperit toate operațiunile informative operative, inclusiv cele valutare speciale. Foarte mulți dintre aceștia au ocupat în continuare după decembrie 1989 poziții identice sau similare ca importanță în aparatul de stat și politico-diplomatic ca directori generali, directori, ambasadori, consilierii speciali sau șefi ai agențiilor economice. Restul cadrelor de conducere din aceste ministere se aflau sub total control în calitate de informatori și colaboratori.

Rolul BRCE

Imaginea reconstituită pentru necesitățile de ordin analitic ar fi însă total incompletă dacă s-ar ignora o structură la fel de secretă și la fel de necesară pentru finalizarea tehnică a acestui gen de operațiuni: este vorba de sistemul instituțiilor bancare cu precădere la nivelul Băncii Naționale (inclusiv filialele teritoriale), precum și al băncilor ce efectuau operațiuni comerciale externe. Între acestea, un rol cu totul special l-a jucat Banca Română de Comerț Exterior prin integrarea confidențială (oficial nu exista în organigrama băncii), așa cum deja am menționat, a unui Birou secret ca sprijin logistic al UM 0107/AVS. Acesta a fost conceput pentru a fi total independent de restul structurilor băncii și, deci, în afara evidențelor comune sau al supravegherii organelor de control competente.

Compartimentul s-a aflat formal sub directă coordonare a președintelui BRCE și a unuia dintre adjuncții săi ca înlocuitor pentru situații de excepție, ambii executând ad litteram indicațiile primite de la Nicolae Ceaușescu fie personal, fie de cele mai multe ori prin intermediul mandatarilor săi respectiv, șeful DSS, șeful CIE și ca șef al șefului UM 0107/AVS. Prezența cu regularitate în cadrul acestui compartiment, a ofițerilor de legătură special desemnați din partea CIE nu a putut trece neobservată pentru majoritatea lucrătorilor băncii. Informațiile publicate de ziarul România Liberă în prima parte a anilor '90 pe această temă reflectă situații absolute reale, deși evident incomplete. Pentru distragerea atenției opiniei publice cu privire la situația reală, în mod oficial, reprezentanții BRCE au vorbit după decembrie 1989 despre conturile DSS ca despre conturile oricăruia alt ministru din structurile statului român. S-au făcut în acest sens eforturi speciale pentru a dovedi „transparența” sau deplina legalitate a evidențelor financiare ale DSS în cadrul BRCE.

Evident că DSS, ca majoritatea ministerelor, a avut un cont oficial pentru facilitarea operațiunilor de import, cum au fost

cele de dotare cu aparatură tehnică, ca și o evidență separată pentru operațiunile comerciale oficiale ale ICE Dunărea. Aceste evidențe nu au însă nimic de a face cu operațiunile valutare speciale menționate în prezenta analiză și care au făcut obiectul activităților UM 0107/AVS. Să mai remarcăm că acest tip de evidență a fost minimă, iar sub aspectul documentelor descriptive „criptate” corespunzător importanței acestora. În plus, identificarea fondurilor deturnate ca și clarificarea situației acestora a fost încă de la bun început o întreprindere sortită eșecului, în condițiile în care, cu mici excepții, controlul operațional „mașinii de bani” ceaușiste a fost transferat nominal nouului nucleu politic care a preluat puterea după decembrie 1989. Nu în ultimul rând, diversitatea categoriilor de operațiuni valutare speciale aflată în plină derulare și după acea dată paralel cu necunoașterea în detaliu a modurilor de operare de către „noi patroni” politici aveau să complice și mai mult lucrurile pe scena politică românească.

Spălarea

În mod „tradițional”, rolul structurilor administrative din cadrul partidelor comuniste aflate timp îndelungat în ilegalitate a fost acela de a asigura „legalizarea”, „indigenizarea” sau „spălarea” sumelor primite de la Centrul coordonator, respectiv Moscova, astfel încât acestea să poată fi folosite „legal” în țările respective. Sub aspect tehnic aceste operațiuni nu s-au deosebit și continuă să nu se deosebească cu nimic de metodologia utilizată de serviciile secrete, serviciile de informații externe, de alte organizații oculte sau criminale internaționale. Pentru reușita acestor operațiuni de transfer de-a lungul timpului au fost constituite rețele informativ-operative specializate, plasate de regulă în structuri financiare, comerciale și logistice „legitime”, metodologia folosită fiind perfecționată continuu. Concomitent, partidele comuniste aflate fie în legalitate ori ilegalitate, dar în afara nucleului puterii aveau sarcina de a-și crea propriile surse de finanțare prin recrutarea de donatori sau administrarea propriilor operațiuni financiar-economice.

Trustul Carpați

În cazul PCR, astfel de relații s-au derulat ani de-a rândul cu partidele comuniste din Grecia, Turcia, Spania, Portugalia, Cipru, Liban, Egipt și altele. Poziția dominantă în cadrul acestor operațiuni pe linia structurilor administrative de partid a fost ocupată de trustul CARPAȚI și mai apoi în anii '80 de ICE CARPAȚI ca întreprindere de comerț exterior integrată oficialului amintit. Prin crearea ICE CARPAȚI, conducerea aparatului tehnic din cadrul Secretariatului CC al PCR a dorit să-i demonstreze lui Nicolae Ceaușescu că este capabil să-i satisfacă pretențiile financiare după modelul suratei sale din cadrul serviciului de informații extern (CIE), respectiv ICE DUNĂREA. Treptat, dar într-o ascendență continuă, Secția administrativă din cadrul Secretariatului CC al PCR, cunoscută sub denumirea de „Gospodăria de partid”, a ajuns în postura de a-și consolida și dezvolta la noi dimensiuni propriile sale nișe productive industriale și agricole. În condițiile deteriorării masive a situației economice din România în deceniul nouă, aceste unități ajunseseră să se numere printre puținele surse stabile generatoare de produse alimentare și bunuri de consum pentru întreaga clasă politică. Odată creată, ICE CARPAȚI, ca întreprindere de comerț exterior, a căpătat drepturi legitime depline de a comercializa în nume propriu produsele sectorului industrial alimentar și manufacturier pe care îl controla discreționar. Când însă, ca urmare a direcțivelor primite de la șeful partidului, s-a implicat în gama operațiunilor valutare speciale, ICE CARPAȚI a adus daune economiei naționale prin faptul că, fiind „întreprinderea de comerț exte-

rior al PCR”, dispunea prin preeminența poziției politice, în mod cvadiscreționar de alocării preferențiale atât la importul materiilor prime, cât și alocării spre export a mărfurilor produse de industria românească în general, în detrimentul întreprinderilor de comerț exterior „clasice”.

Partea leului

După ce ICE CARPAȚI și ICE DUNĂREA (aflată în structurile CIE ca UM 0107) pretindeau importante cote de producție destinate exportului, celorlalte întreprinderi de comerț exterior le rămăneau fie cantități prea mici sau de o calitate ce făceau marfa greu sau pur și simplu nevendabilă pe piața internațională. Nefăcându-și planul, acestea erau în permanență țintă a criticilor lui Nicolae Ceaușescu care, evident, le dădea exemplul de cum trebuie desfășurată activitatea de comerț exterior la modul eficient... pe ICE CARPAȚI și ICE DUNĂREA!

Pentru a corecta și elimina în același timp confuzia cu privire la ceea ce s-a scris eronat în ultimii ani despre volumul tranzacțiilor comerciale ale celor două întreprinderi precizez că este vorba de tranzacții de peste un miliard, repet un miliard de dolari pe an! Pe fondul derulării acestor activități comerciale masive raportate la proporțiile volumului total al comerțului exterior românesc s-au plasat la modul simbiotic și parazitari operațiunile valutare speciale care au creat resurse financiare deosebit de importante, dar aflate complet în afara sistemului financiar legal al statului român (...).

O serie de scandaluri larg comentate în mass-media românească în anii '90 („afacerea elicopterelor Puma”, cel al băncilor autohtone fondate de acționari anonimi sau ca adrese la căsuțe poștale în paradisuri fiscale și locații geografice pentru care ai nevoie de atlasuri geografice detaliate, afilierea „întreprinzătorilor români” cu firme și companii cunoscute cu o îndelungată cooperare în finalizarea de operațiuni valutare speciale în timpul regimului ceaușist etc.) se constituie, parafrazând titlul unui cunoscut roman occidental, în tot atâtea argumente în favoarea concluziei logice că „mai nimic nu s-a întâmplat pe frontul de vest al operațiunilor AVS” după decembrie 1989. Poate doar decapitarea vârfului piramidei ce a fost apoi destul de repede „renovată” în spiritul noilor vremi.

Liviu Turcu

ARTICOLUL ZILEI

Viață și literatură

Înainte de a fi artist al cuvântului (și el trebuie să știe să stăpânească bine cuvântul, în fond, materia lui primă) înainte de orice, scriitorul este un cetățean, un om care se dăruie prin operă, adică prin viață și munca lui de fiecare zi, întregii societăți (...). Viața și literatura se împlinesc prin participare nemijlocită acolo unde se călește voința și unde virtuțile se aleg de păcate și neîmpliniri, poate chiar locul unde în basme se băteau muștii în capete, așa cum credea în veac marele poet anonim, din a cărui respirație milenară înverzește încă și azi iarba, pomul dă în floare și grâul în pâine.

Realitatea imediată este masa de lucru a scriitorului român de azi (...). La Uniunea Scriitorilor se înscriu documentări colective și individuale pe marile șantiere ale Capitalei. Oamenii de seamă au visat în trecut pe vatra ciobanului Bucur un oraș minunat. El se zidește astăzi (...). Dâmbovița, Biblioteca Națională, Metroul, Muzeul Național de Istorie, (...) sunt capotele dintr-o carte. Încă nescriș, îndelung gândită. Va trebui să fie o carte frumoasă, simplă și profundă mărturie a cuvântului scris deasupra timpului.

Informația Bucureștiului, nr. 11.211/1989

RADIOGRAFII CULINARE

Măslina umplute

De câțva timp o tot visam pe Steliana, o fostă colegă de școală elementară și vecină de stradă. Mă tot gândeam la ea și tare mi-aș fi dorit să o revăd. Ne despărțise viața și vreme de 10 ani nu ne mai văzusem. Întâmplarea a făcut ca la începutul lunii să mă întâlnesc cu Mia, o altă fostă colegă. Ea nu se mutase din cartier și se întâlnea des cu cei mai mulți dintre foștii vecini și colegi. Am prins-o în toane bune și cu ceva timp, pentru că aștepta în fața Secției de Militție să se facă ora când avea să-și primească noul buletin. Am aflat o mulțime de noutăți atât despre colegi, cât și despre vecini. Unele erau foarte triste, altele plăcute. Despre colegi am aflat de unul că se însurase și era tătuc de gemeni, o fată plecase într-o excursie și a uitat să mai vină, o alta se căsătorise cu un polonez și a plecat la el acasă, alta se căsătorise imediat ce terminase clasa a VII-a și avea cinci copii din patru nașteri. Am întrebat-o și de Steliana. Mi-a zis că e bine. Am mai stat puțin de vorbă și ne-am despărțit după ce mi-a dat numărul de telefon al Steliane.

De cum am ajuns acasă i-am dat telefon. A fost foarte plăcut surprinsă și mi-a zis că abia așteaptă să ne întâlnim ca să stăm de vorbă, așa că am invitat-o sămbătă după-amiază pe la mine. Aveam la dispoziție trei zile și ceva-ceva tot am să pregătesc.

La un magazin din cartier am găsit conserve de hamsie afumată în ulei, de la altul am luat un kilogram de măslina mari și frumoase. De la o cunoștință am obținut zece ouă. Trei erau ciobite, dar bune pentru ce-mi trebuia mie. Și uite așa am pregătit măslina umplute cu hamsie afumată! Sâmbăta a venit, iar Steliana s-a prezentat conform întelegerii. Ne-am pupat, ne-am îmbrățișat și, pentru că aveam copiii la mama, am pus de o bărfă mare. A trecut timpul și parcă aveam un arici în stomac. Ne-am dus în bucătărie, așa, ca într-un loc intim, și am pus pe masă o sticlă cu votcă și măslina umplute cu hamsie afumată, pe un pat gros de maioneză, ornată cu frunze de salată verde și fideluțe de gogosari în oțet. Steliana se minuna. Am pus farfurioare și tacâmur, pâine și am umplut două păhărușe cu votcă. Am ciocnit și ne-am urât sănătate și numai bucurii, apoi am sorbit din păhărușe. S-a strâmbat și s-a repezit la furculiță. Am început să mâncăm. Steliana era foarte încântată de gustul deosebit al măslinelor, dar și de răbdarea de care dădusem dovadă, reușind să umplu atâtea măslina cu bucățele de hamsie. Nici n-a terminat bine de mâncat și mi-a cerut rețeta, ca să nu uite cumva până să plece. I-am zis ingredientele: 2 conserve cu hamsie afumată, 2 lămâi, 2 ouă fierte tari, sare, piper, o ceapă potrivită, salată verde, 200 g măslina negre, maioneză vătoasă, gogosari. Am început să-i spun cum să prepare rețeta. Scoți hamsiile din conservă, fără a le zobi și pui peste ele zeama de la o lămâie și puțin sare. Toci ceapa mărunț. Scoți sămburii de la măslina cu aparatul, faci o maioneză cât mai tare dintr-un gălbenuș crud, un gălbenuș fiert, o linguriță de muștar și ulei. Scurgi peștele de zeama de lămâie pe care o păstrezi și cu bucățele de pește umpli toate măslinile. Peștele rămas îl zobești cu furculița, adaugi ceapa puțin stoarsă, gălbenușurile fierte, maioneza (trei linguri), zeama de lămâie în care a stat peștele, sare și piper. Amesteci ușor, apoi adaugi albușurile fierte, tocate mărunț. Obții o pastă groasă, care trebuie să fie acrisoasă și piperată bine. Lei măslinile umplute și le tai în două, pe lat. Pui pe un plauton frunze de salată verde, peste care așezi pasta obținută, în formă de pește. În pastă înfigi jumătățile de măslina, cu partea tuguiață în jos, astfel încât să se vadă un rotund negru din măsline cu conținut de pește. În dreptul ochiului peștelui pui măsline invers adică se vede numai măsline, ca un ochi negru. Continui să acoperi trupul peștelui cu măslina, iar la coadă și aripioare pui, sub formă de solzișori, coditele păstrate. Ornezi cu felii de lămâie, solzi de ceapă și gogosar. Dar i-am promis că i-o fac eu, dacă vine pe la mine și luna următoare. A venit!

Veronica BECTAȘ

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

CEAUȘESCU REACTIONEAZĂ LA REFORMELE DIN EUROPA DE EST

Editorialul din The Economist, de la 26 noiembrie 1989, analiza spectacolul celui de-al paisprezecelea congres PCR, al cărui punct culminant a fost reelegerea președintelui Ceaușescu, în vârstă de 71 de ani, la conducerea unei Românie izolate în mijloc schimbării.

Trucuri ieftine românești

„Sumbri” este cuvântul cu care președintele României, Nicolae Ceaușescu, în vârstă de 71 de ani, a descris schimbările ce răscoleau în această perioadă Europa de Est. Nu este o surpriză. Aliații săi din Germania de Est au fost înclinați de la putere. În Cehoslovacia, Milous Jakes se pregătește să se retragă. Chiar și Bulgaria privește cu alți ochi perestroika. Dar orice speranțe că cel mai stalinist dintre ei ar putea accepta schimbarea au fost spulberate la congresul partidului, care a început la București la 20 noiembrie.

A fost un spectacol jalnic. În timp ce presa și televiziunea se întreceau în adulații rituale, ridicând în slăvi numeroase virtuți ale Marelui Conducător, participanții la Congres erau controlați îndeaproape de forțele de ordine. Toți vizitatorii și jurnaliștii au fost ținuți la Hotelul Intercontinental. În sala de congres, cei 3.200 de delegați alesi cu grijă se ridicau și se așezau ca marionetele, aplaudând și scandând docil în cor, pe tot parcursul discursului de cinci ore ținut de Ceaușescu. Ambasadorii comunității europene nu au participat. Pentru aceștia, precedentele încălcări ale drepturilor omului au devenit mult prea stricte pentru a fi ignorate. Partidul Comunist italian a boicotat de asemenea acest eveniment. Dintre figurile internaționale la modă care credeau că Bucureștiul este un loc suficient de interesant ca să fie văzute aici, doar Yasser Arafat de la Organizația pentru Eliberarea Palestinei a mai fost prezent aici.

Dar ce anume i-a entuziasmat atât de mult pe cei din public? Nu a fost proclamarea faptului că România a pornit ferm pe drumul spre socialismul absolut. Niți condamnarea acelor țări comuniste (adică aproape toate), care acum au cedat în fața păcatului capitalist. Cei care au ascultat cu atenție au luat aminte de solicitarea lui Ceaușescu pentru „condamnarea și anularea tuturor acordurilor încheiate cu Germania hitleristă”.

Peste 3.000 de delegați l-au aplaudat minute în șir pe Nicolae Ceaușescu la ultimul congres al PCR. FOTO: AGERPRES

recuperarea Basarabiei, în prezent Moldova Sovietică, cedată în 1939 rușilor de România.

Ultimul lucru de care are nevoie Mihail Gorbaciov este ca România să se amestece acum în politica divizată din Moldova. Dar Ceaușescu ar putea să încerce. Represiunea și privațiunile din țară i-au știrbit din autoritate, dacă nu și din putere. Iar acum când rușii au început să zâmbească binevoitori în fața lumii, în loc să o privească amenințător, trucul lui Ceaușescu, acel priviți-cât-de-nereștios-sunt-față-de-Rusia pe care își bazează politica externă, nu mai distragă nimănui atenția de la regimul său ticălos. Ridicarea problemei Basarabiei este modalitatea sa de a capta atenția publicului. Dar pe măsură ce în această iarnă lumina se sting din nou în România, oamenii reduși la tăcere și speriați mai pot să se consoleze doar cu gândul că nici măcar Ceaușescu nu este nemuritor.

Ceaușescu nu se lasă

În *La Repubblica*, din 26 noiembrie 1989, Leonard Coen descria România proaspătului reales secretar general

al PCR, Nicolae Ceaușescu, drept decorul unui film de război. Țara plonjată în plină stare de necesitate.

Atmosfera de film noir pe stradă ieri-dimineață. Centrul Civic din București pare descins dintr-un film despre războiul rece. (...) Străzi blocate, miliție peste tot, oamenii Securității cu căciuli negre, oameni cărora dacă le pu întrebări nu îți răspund. Mulți militari, tensiune tipică ce precede un eveniment important. Frica de neprevăzut. Pe fundal, construcțiile Belle Epocii ale orașului care a fost numit odată Parisul Balcanilor, blocurile din anii '60 ale regimului comunist, masinile negre ale nomenclaturii. Al XIV-lea Congres al PCR s-a terminat cu așteptata aclamare a lui Ceaușescu și cu reinnoirea mandatului a 467 de lideri ai Comitetului Central.

Am notat solicitările purtătorilor de cuvânt ai partidului de reinnoire a Comitetului Central în proporție de 30%. Nu s-ar spune că asta este valabil și la vârf. Comitetul politic executiv s-a schimbat puțin prin acceptarea a trei noi membri: primarul Capitalei, Barbu Petrescu, nepot al Elenei Ceaușescu; Ilie Matei, prim-secretar al Comitetului Central, responsabil cu

propaganda de mai puțin de o lună; Ion Totu, fost ministru de Externe, acum ministru al Planificării. Fiul de 30 de ani al conducătorului nu a intrat: a rămas membru supleant. Au rămas 21, cei care vor conduce soarta partidului pentru următorii cinci ani, de la 29 câți au fost până ieri: din club a ieșit ministrul de Finanțe, Ion Pătan, fost ambasador la Praga. Se spune că doar din cauza unor probleme de sănătate. Pătan nu se simte bine, dar rămâne totuși în postul său. Până când? Imaginea pe care a impus-o Ceaușescu este de monolit. (...) Totul trebuie să fie exact așa cum este. Totul merge așa cum trebuie să meargă, cu mândrie patriotică, cu marșuri pe versuri despre epoca de aur a comunismului, potrivit metaforei romantice a acestui avocat de nădejde al socialismului științific, Nicolae Ceaușescu, care la 26 ianuarie va implini 72 de ani și care a fost reales pentru a șasea oară consecutiv la conducerea României.

Un detaliu care nu este lipsit de interes: la finalul Congresului nu a răsunat, ca la precedentele, Internaționala, ci un imn datând din 1848, „Pe-al nostru steag e scris unire”. Dar ce muzică așteaptă cele 23 de milioane

de români care zilele astea au fost bombardați cu promisiuni, cu proiecte grandioase, epocale, cu perspective uimitoare despre calitatea vieții, productivitatea în creștere, despre democrație și libertate, atunci când de fapt nu au nici măcar dreptul de a-și spune nemulțumirile în public? În cei 24 de ani de putere, Ceaușescu nu a admis păreri contrarii, au fost anihilate disidența și opoziția: din cauza acestor ideologii, ochii noștri de occidentali imperialiști văd o generație umilită în tăcere și resemnare. În momentul de față, perspectiva este să se ajungă în 1995 fără să se schimbe nimic din ceea ce este în prezent și să se continue și în anul 2000 fără a schimba ceva din centralismul totalitar. Direcțiile și liniile strategice sunt cele enunțate de Ceaușescu luni: „după aproape 60 de ani sunt un soldat fidel al revoluției, al poporului și al partidului, vreau să asigur acest Congres, care tocmai m-a ales secretar general, vreau să asigur partidul și poporul că sunt în continuare un soldat credincios al revoluției, al socialismului, al României”.

Socialismul patriotic al unei națiuni care se simte singură chiar printre națiunile surori. În acest sens, este logic să strângă rândurile în jurul lui Ceaușescu: așa că toți repetă sloganuri despre unitate, suveranitate, independență. Manea Mănescu, vicepreședintele consiliului de stat, a subliniat puternica vibrație patriotică la anunțul triumfului tovarășului Ceaușescu. Ovații, declarații sfârșitoare: destinul națiunii, marea victorie a socialismului, garanția independenței, Ceaușescu – genialul creator al României socialiste moderne, personalitate eminentă a mișcării comuniste și a vieții politice internaționale, luptător pentru cauza socialismului și a comunismului, pentru triumful păcii în lume. Un minut și jumătate de elogi, și apoi deznozdământul: la ora 12:24, numele de Nicolae Ceaușescu reconfirmat în deplină unitate și unanimitate. El a vorbit aproape o oră, întrerupt de vreo 30 de ori de aplauze și ovații prelungite. A vorbit cu o mare energie, din ce în ce mai vehement, ca un matador experimentat, ca un părinte al națiunii, o patrie care este leagănul socialismului adevărat, al comunismului autentic, unde toate clasele sociale sunt egale și ferice.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Instituție centrală încadrează prin concurs, conform Legii nr. 12/1971, dactilografă, cunosătoare a cel puțin două limbi străine.

Institutul de Cercetări în construcții și Economia Construcțiilor încadrează conform Legii 12/1971 următorul personal: ingineri specializate în electronică, automatizări, mașini hidraulice, construcții, chimie (electrochimie, macro-moleculă), analiști, programatori, inginer de sistem, muncitori ctg. 3-6 în domeniile electronică, automatizări, mașini hidraulice, mecanică fină, electricieni, sudori categoria 5-6, paznici.

Căutăm persoană serioasă îngrijire copil sub 1 an, zona Ion Șulea.
Căutăm pensionară serioasă, nefumătoare, fără obligații familiale, pentru ajutor menaj. Oferim găzduire și mică retribuție.

VĂNZĂRI

Vând frigider Zili, mașină cusut Veritas, televizor Opera, motor electric, monofazic.
Vând obiecte filde, vas japonez, chinezesc, poșete piele șarpe, pantofi 37 damă, tacămurii desert Christoffe.
Vând landou, bicicletă, mașină spălat vase, foto aparit Reflex.
Vând violonist și oglindă, divan, birou, casete video, frigider, aragaz.

tv 26 noiembrie 1989

11:30 Lumea copiilor.
Cutezători pășim pe drum de glorie, de mărte înfăptuiri către viitor de aur al patriei! Reportaj. Din inimi de copii, fierbinte omagii. Program literar-muzical-coregrafic.
Redactor Dana Oprea
12:15 Sub tricolor, la datorie! Vom îndeplini neabătut hotărârile istorice ale celui de al XIV-lea Congres al partidului!
Redactor colonel Nicolae Cenușă
12:35 Viața satului. Congresul al XIV-lea al Partidului – Congresul marilor impliniri socialiste. Opinii, declarații, angajamente ale oamenilor muncii din agricultură.
Redactor Gheorghe Verman
13:00 Telex
13:05 Album duminical. Concert de muzică ușoară instrumentală. Răspundem chemărilor Congresului al XIV-lea al PCR! Reportaj. Cu poporul pentru popor! Piese corale în interpretarea unor formații laurate ale Festivalului internațional „Cântarea României”. Muzică și poezie. Acest pământ românesc. Muzică ușoară. Laudă omului. Moment coregrafic... Telesport. Bucură-te, țară

mândră! Melodii populare. Din frumusețile patriei. Documentar. Țară de soare. Recital cu grupul „Choralis” al Ansamblului artistic al CC al UTC. Redactorii coordonatori: Marin Traian, Silvia Ciurescu
15:00 Închiderea programului
19:00 Telegazeta. Înfațumim hotărârile marelui Forum al comunistilor români!
19:25 Cântarea României. Epoca Nicolae Ceaușescu. Omagii țării conducătorului iubit.
Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al municipiului București.
20:30 Film artistic. Din nou împreună. Producție a Casei de Filme Cinci. Cu: Vladimir Găitan, Ilarion Ciobanu, Mircea Diaconu, Micaela Caracas, Draga Olteanu-Matei, Silviu Stănculescu, Rodica Negrea, Octavian Cotescu, Aurel Giurumia, Geo Saizescu. Scenariul Dumitru Buznea
Regia George Cornea
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

Economice

ORIZONTAL: 1) Asumarea unor răspunderi. 2) Sarcină planificată – Concepții. 3) Corp – Perioada de plan – În alb! 4) Proiecte. 5) Smălțuit – Camă! 6) Sodiu – Perete. 7) Antrene puternic. 8) Compuși chimici – În avans! 9) Construcție deschisă – În industria textilă. 10) Apărut – În plină vigoare.

VERTICAL: 1) Stimulatori. 2) Aduce ploaia – Plantă cu flori roșii – Ver- 3) A aduna – Puternici. 4) Exti. 5) Primele jaloane! – Gentilul – Năzuință. 6) Examinat. 7) Moment – Unitate de timp. 8) Editură (abr.) – Verigă – Plantă tehnică. 9) Infinită. 10) Târgul Internațional București (siglă) – Certitudine.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Informația Bucureștilui, 1989

RESTITUIRI

Încadrat informativ la locul de muncă

M.I. – S.M.B.
Strict secret
Nr. 112/VM/007221/22.XI.1989
Exemplar nr. 2

Câte Serviciul 250

Urmare a discuțiilor purtate cu dvs. în ziua de 13.11.1989, revenim la rugămintea noastră de a ne sprijini în cunoașterea preocupărilor și atitudinii adoptate de Luga Dumitru la locul de muncă – ACM nr. 1.

Luga Dumitru a fost condamnat la 12 ani i.c. pentru săvârșirea infracțiunii de complot, a fost recent pus în libertate din Penitenciarul Aiud.

În prezent, se menține pe poziții ostile și există riscul să antreneze la acțiuni dușmănoase colegi de muncă.

În scopul prevenirii unor astfel de acțiuni, vă rugăm să ne sprijiniți în încadrarea sa informativă la locul de

muncă și în cooperarea pe caz.

Menționăm că acest caz se află în atenția conducerii DSS, sens în care vă rugăm să urgențați măsurile stabilite de comun acord.

Șeful Serviciului 110, locotenent-colonel Anghel Ion
Semnează locotenent-colonel Deleanu Vasile

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Luga, provenit din arhiva CNSAS

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Martor al coșmarului din închisorile românești

Florian Russu are 33 de ani, „o vârstă mistică”, cum îi place lui să precizeze. La gât poartă o iconă cu Sfânta Feicoară. Dar nu i-a fost de prea mult folos. Închis de trei ori, Florian Russu, unul dintre rarii opoziționiști cunoscuți de România, a fost în sfârșit „alungat” din țara sa și a ajuns la 11 septembrie 1989 la Paris, în exil forțat. „Asta e pașaportul tău, și acum vreau.” Când, la 3 aprilie 1988, ofițerul de Securitate i-a sugerat să părăsească țara, Florian Russu a refuzat să se resemneze. Militant al Partidului Național Țărănesc, una dintre principalele formațiuni de dinainte de război și din care un mic nucleu a supraviețuit în mod clandestin, el crede că se mai poate face ceva. Tatăl unei fetițe de 11 ani, el se teme că nu o va mai vedea vreodată.

A fost arestat la 12 martie într-un parc din București unde avea o întâlnire clandestină. Practic, Florian Russu a căzut într-o capcană. După arestarea lui Radu Filipescu, un opoziționar care, asemenea lui, a acceptat să vorbească în fața camerelor Antenne 2, el se ascundea încă din decembrie 1987. Acuzat de înaltă trădare, Russu riscă de data aceasta între douăzeci de ani de închisoare și pedeapsa capitală. Pe 10 iulie, el a fost din nou convocat la Securitate. „Nu pleci încă”, i-a aruncat ofițerul în timp ce îi înmâna pașaportul. Astfel, el a vrut să-l împiedice să participe la Conferința pe tema drepturilor omului organizată la sfârșitul lui august la Cracovia și unde el fusese invitat. Florian Russu și-a recuperat pașaportul la 25 august și, pus în fața unei „alegeri”, el hotărâște să plece. Povestea sa ilustrează dificultatea, ba chiar imposibilitatea de a întreprinde o acțiune oarecare în România. „Necazurile” sale au început la sfârșitul anilor '70, după ce tatăl său a emigrat în Franța. Profesor de muzică, Russu și-a pierdut postul de la liceu. El vegeta apoi în slujbe mărunte, a muncit pe șantiere de unde a fost concediat în mod repetat.

Catolic și allergic la comuniști, la 14 ani refuză să adere la organizațiile comuniste de tineret. Îl descoperă pe

Soljenitîn în franceză, devorează cărți de istorie dintre cele două războaie mondiale, studiază Constituția și Codul penal român, ca și Declarația drepturilor omului. „Nuajută la nimic să strigăm Jos Ceaușescu. Trebuie să ne pregătim.” În 1982, Florian Russu este arestat pentru posesie de hârtii ale partidului său și face un an și trei luni de închisoare. Episoadele sale carcerale și măturările pe care le adună îi vor permite să redacteze un raport asupra situației din închisorile românești, raport care va fi difuzat în Vest. Autorul povestește mai ales coșmarul deținuților din „filtrul Băneasa”, un centru construit la 60 m sub pământ. Prizonierii nu ies niciodată din celula lor, unde fac lucrări de marochinărie la lumina unor becuri de 15 wați și unde mâncarea este servită pe o bandă rulantă. La Poarta Albă, deținuții sunt tambalați pe bacuri-inchisori prin Delta Dunării și își petrec ziua tăind trestie, scufundați în apă.

Florian Russu a mai inițiat, împreună cu alți opoziționiști, redactarea unui ziar, Arado (inițialele Asociației române pentru drepturile omului). Au apărut paisprezece numere, un adevărat record în mijlocul repressiunii. A trebuit să fabrice manual caractere de tiparniță. Publicată în cel puțin o sută de exemplare, Arado (în realitate o foaie volantă) a fost apoi pusă în pliuri și strecurată în cutiile de scrisori. După un an, mașina de tipărit a fost confiscată.

Russu consideră că e „de datorită lui” să acționeze „măcar pentru a le arăta tinerilor că oamenii încă îndrăznesc să se opună”. Acest bărbat care zâmbește cu ușurință se ține tare. Vorbește despre isprăvile lui fără ifose, adesea cu umor. Într-o clădire a Securității de la București, un robot, de fapt un braț telescopic reglabil, este însărcinat să lovească deținuții. „S-au levent”, comentează el ironic.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, Secția română (Traducere din limba franceză de Eliza DUMITRESCU)

vremea

Vremea a continuat să se răcească accentuat, iar cerul a fost mai mult noros. Au căzut precipitații sub formă de ninsoare pe arii relativ extinse în toate regiunile țării, cu o frecvență mai mare în jumătatea de est. Vântul a suflat din sector predominant nordic, cu intensificări în estul și sud-estul țării, precum și la munte, unde trecător a visco-

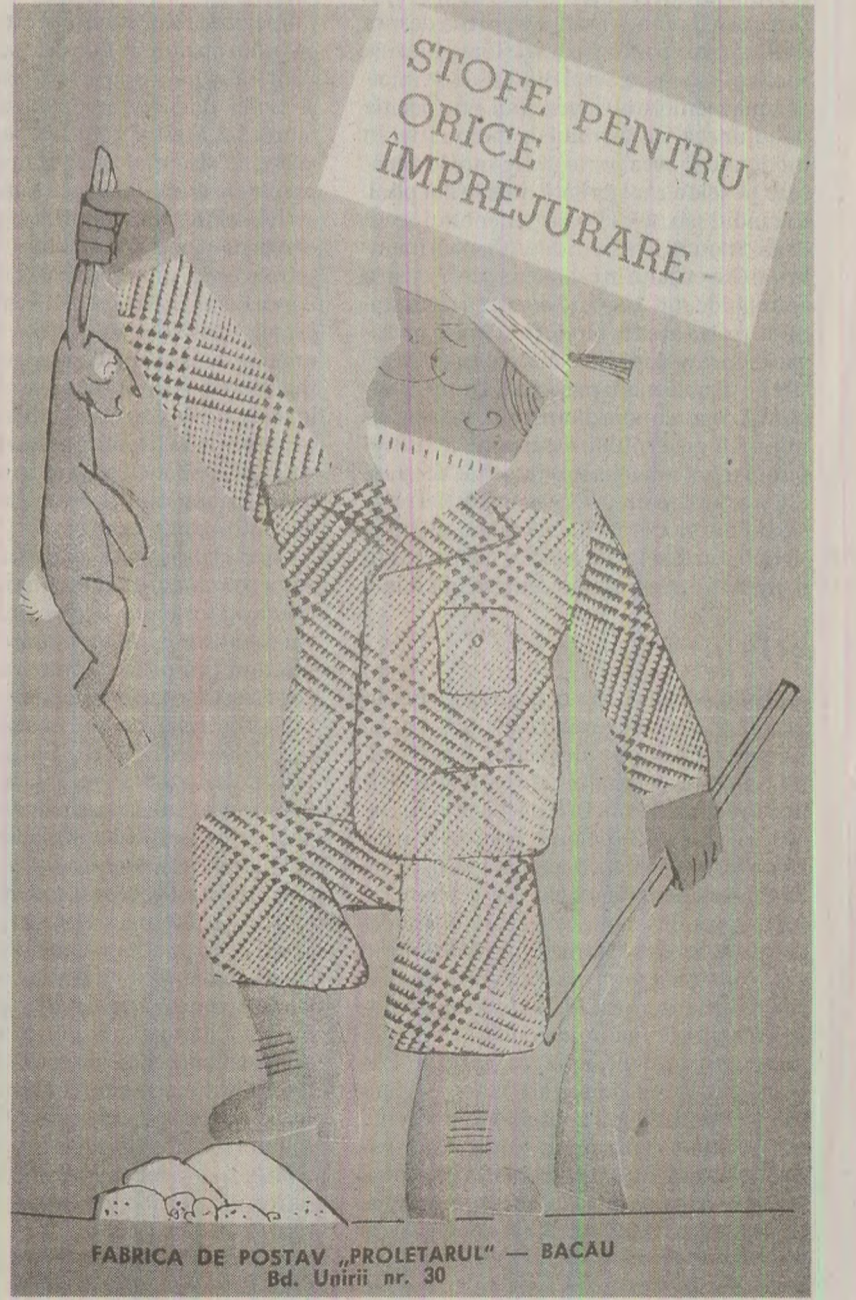
lit zăpada. Temperaturile minime au fost cuprinse între -12 și -2 grade, iar maximele au fost cuprinse între -4 și 5 grade, pe locuri mai ridicate în vest. În București, vremea s-a răcit accentuat, iar cerul a fost mai mult noros. Temporar a nins. Temperaturile minime au fost cuprinse între -4 și 0 grade, cele maxime, între 0 și 4 grade.

SALUTĂRI DIN... SINAIA!

Ilustrată tipărită de Editura Sport-Turism și difuzată de Poșta Română

amintiri

FABRICA DE POSTAV „PROLETARUL” — BACAU
Bd. Unirii nr. 30